

L'ART A CREIXELL

Parlar de l'art de Creixell és parlar, indubtablement de la seva església, l'únic testimoni vigent de la història passada d'aquest poble. L'obra més antiga del municipi és la imatge de la marededéu que és venerada en l'actual construcció, obra del s. XVII –concretament del 1647, quan Bartolomeu Compte va decidir edificar de nou dins la seva propietat una església, en substitució de l'antiga església del castell dels comtes de Creixell, que a partir de 1444 inicià la seva decadència, segons indiquen els arxius parroquials–. Es tracta d'una talla d'alabastre policromat del s. XV. L'alabastre conjuntament amb la fusta fou emprat com a material escultòric durant tota l'edat mitjana. Sobre la talla s'hi va aplicar una rica policromia de tons suaus que combinen perfectament: blau, verd, ocre i daurat. Aquesta policromia s'aconseguia havent estucat prèviament la imatge amb colors plans i al tremp, és a dir, utilitzar un arrebossament que contenia calç apagada, sorra i ou, el qual donava més brillantor i alentia el procés d'assecament de la pintura afavorint així l'acabat final.

La Verge Maria sosté en un dels seus braços el nen Jesús, que llegeix les Sagrades Escripures, mentre que amb l'altre devia sostenir algun ceptre de metall o fusta, però avui dia no en resta cap vestigi. Per tant, Mare i Fill no estableixen una relació entre ells. Les seves actituds són totalment independents. Aquest i altres trets ens indiquen l'evolució de l'època romànica a la gòtica. La figura ha perdut la rigidesa de la Mare de Déu sedent romànica per mostrar-nos una actitud més humana. Això ho apreciem amb el gest amb què sosté el seu fill. Els seus rostres no estan caracteritzats, ambdós són hieràtics, característica pròpiament romànica, aguditzada per l'actitud independent de les figures. Però aquests trets queden compensats per la lleugeresa de les robes i els plecs d'aquestes que ens insinuen el modelatge de la resta del cos. Si observem atentament aquests plecs ens adonarem de la llibertat enorme del traçat, del modelatge i de la composició. Les robes es pleguen per donar forma, harmonia i naturalisme al volum dels cossos. La immobilitat romànica és substituïda per una major corporeïtat, fet evident en l'allargament del cànon, que serveix per donar una

Santa Maria de Creixell

imatge de la Mare de Déu, més veraç, més humana. Fou precisament durant aquest període històric que el culte marià va augmentar i això en el camp artístic es va reflectir en un augment també de les imatges amb aquesta temàtica. Hem d'incloure aquest augment del culte vers la Mare de Déu dins l'ambient cultural i religiós de l'època. Gràcies als romans, la visió misògina de la dona es trenca. La dona va adquirir un nou estatus, la dona representava un ideal amb virtuts pròpies i això és precisament el que fomentaren els literats a través de la imatge de la dona cortesana i l'amor cortès. En el món religiós la Mare de Déu també fou revaloritzada en el sentit que passà a ésser la intercessora entre l'home i la Divinitat, és a dir, la Mare de Déu de la Humanitat. Aquest fet és evident en el nou tractament temàtic i formal de la Verge Maria i en queda vigència escrita en els diversos escrits de Sant Bernat. Podríem dir que gràcies a ell aquesta nova visió quedà establerta de forma definitiva.

Núria Roura i Armangué
Estudiant d'Història de l'Art